

Kansliavdelningen

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Nina Ström
Tfn: 08-508 25 014TJÄNSTEUTLÅTANDE
2005-06-07SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2005-06-14
DNR 402-405/2005Till
Socialtjänstnämnden**Lägesrapport - Strategiska hemlöshetsfrågor****Förslag till beslut**

1. Socialtjänstnämnden beslutar att godkänna denna lägesrapport.
2. Socialtjänstnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Dag Helin

Eddie Friberg

Bakgrund

Förvaltningen lämnar årligen, vid junisammanträdet, en översiktlig lägesrapport till nämnden om arbetet inom området hemlöshet. Inledningsvis ges en nulägesrapport om antalet boenden, dagverksamheter med mera. Därefter behandlas strategiska hemlöshetsfrågor som förvaltningen för närvarande har under utredning.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom kansliavdelningen i samarbete med Individorienterade verksamheter.

Nulägesrapport boenden samt dagverksamheter m.m.**Boenden**

Det finns idag totalt 2 149 platser att tillgå inom lågtröskelverksamheter och drogfria verksamheter som drivs av socialtjänstnämnden i egen regi, av Stiftelsen Hotellhem, på entreprenad eller som drivs av utomstående organisationer med ekonomiskt stöd från socialtjänstnämnden. Uppgifterna är hämtade från den nyligen gjorda kartläggningen av stadens boenden och behandlingshem för vuxna i socialtjänstnämndens regi (till socialtjänstnämnden efter sommaren). I

denna kartläggning ingår inte boenden som stadsdelsförvaltningarna ansvarar för.

De 2 149 platserna är uppdelade på följande sätt:

Lågtröskelverksamheter

192 platser i akutboende, varav de flesta drivs av frivilligorganisationer med stöd från staden. Två ställen drivs på entreprenad.

39 platser i korttidsboende, varav samtliga drivs av staden.

88 platser i olika stödboenden, varav samtliga drivs av staden.

8 platser i omvårdnadsboenden, som drivs av staden och landstinget gemensamt.

29 platser i äldreboende för hemlösa, som drivs av staden.

Totalt 356 platser

Drogfria verksamheter

14 platser i korttidsboenden, varav samtliga drivs av frivilligorganisationer.

357 platser i stödboenden, varav de allra flesta drivs av staden.

109 platser i behandlingshem, varav samtliga drivs av staden.

8 platser på drop in, som drivs av staden.

1 119 platser i genomgångslägenheter inom Stiftelsen Hotellhem.

106 platser i blockförhyrda lägenheter som Enheten för hemlösa hyr av Stiftelsen Hotellhem.

Totalt 1 793 platser

Utbyggnad från hösten 2002

Sedan hösten 2002 har 168 platser tillkommit, fördelat enligt följande:

Egen regi

Gamlebo	29 platser
Triaden	19 platser
Råcksta	27 platser
Krukis/Örnsberg	+ 13 platser

Stiftelsen Hotellhem

Monumentet	+ 3 platser
Hotellhem	+ 26 platser

Organisationer

Ny Gemenskap	6 platser
Befintliga härbärgen	+ 14 platser

Samarbete staden/organisationer m.fl.

Basboendet	9 platser (t o m vintern 2005 med Stadsmissionen, därefter staden själv)
Stockholmsmodellen	14 platser (med klientrörelsen Rainbow)
Ersta	8 platser (med Stockholms läns landsting)

Den planerade utbyggnaden under 2005-2006 ser ut på följande sätt:

Hamnvikshemmet	+ 15 platser	sommar 2005
Råcksta, lågtröskel	+ 30 platser	höst 2005
Råcksta, hotellhem	+ 60 platser	2006
Basboendet	+ 3 platser	vintern 2005/2006
Skeve Hus	+ 7 platser	vår 2006
Stockholmsmodellen	+ 2 platser	höst 2005
Hotellhem, Älvsjö	+ 70 platser	vår 2006
Totalt	+ 187 platser	

(Med + avses platser som tillkommit i redan befintlig verksamhet.)

Dagverksamheter

De frivilligorganisationer som har det största antalet besökare vid sina daghärbargen är Convictus Bryggan, Frälsningsarméns sociala center, Ny Gemenskap samt Stadsmissionens dagverksamheter Klaragården (enbart för kvinnor) och Stadsmissionsgården. För närvarande är Klaragården stängd p.g.a. en mögelskada. Som ersättningslokal finns en del av Karisma Centers lokal i f.d. postterminalen bakom Centralstationen att tillgå. Denna ligger vägg-i-vägg med Convictus Bryggan och med en gemensam uppgång. Det är inte en idealisk lösning, men det är svårt att hitta lämpliga lokaler för verksamheter åt de hemlösa och ofta missbrukande besökarna.

Daghärbargena har ett stort tryck på sig vilket sliter på personalen.

Ett ofta framfört önskemål är fler och mindre ställen. Det finns även några daghärbargen med stadsdelsförvaltningar som direkta intressenter. Exempel på detta är Vantör i samarbete med Convictus samt Hässelby-Vällingby.

Utbildningar, kurser och konferenser

Under 2004 genomfördes två seminariedagar med fokus på frivilligorganisationernas dagverksamheter för hemlösa. Vid första tillfället deltog: Convictus Bryggan, Frälsningsarméns sociala center, Ny Gemenskap samt Stadsmissionens dagverksamheter Klaragården (enbart för kvinnor) och Stadsmissionsgården. Deltagarna fick under en dag tillfälle att lära känna varandra bättre och få kunskap om övrigas policy och utbud.

I de viktigaste principiella frågorna har de en gemensam policy, t.ex. att det inte är tillåtet med handel med droger och stöldgoods eller bruk av alkohol eller droger, däremot accepteras att gästerna är drogpåverkade. Ej heller accepteras hot eller våld eftersom frågan om säkerhet för personal och besökare är viktig. Utvärderingen av dagen visade att deltagarna var nöjda och därmed lades grunden till ett fördjupat samarbete mellan organisationerna. Ett önskemål framfördes om en uppföljning och att då skulle även stadens och landstingets uppsökande enheter medverka.

Detta genomfördes i november 2004. Då deltog förutom ovanstående: Hjälp till självhjälp (Situation Sthlm) och följande uppsökarenheter: Maria mobila team och Sankt Göranteamet från landstinget samt Enheten för hemlösas

uppsökare och Uppsökarenheten för vuxna från staden.

Detta seminarium, som liksom det föregående innehöll många grupparbeten, tog upp upplevda problem i samverkan samt metoder för att på ett bättre sätt tillvarata de gemensamma resurserna. Även denna gång var deltagarna överlag positiva och olika överenskommelser gjordes för att lägga grunden till ett realistiskt arbetssätt. Bägge dessa seminarier har redovisats i rapporter.

Varje år anordnar förvaltningen halvdagsseminarier i aktuella frågor för anställda inom frivilligorganisationer och anställda vid privata entreprenörer (som staden ger bidrag till eller har upphandlat). Ämnen som varit på agendan sedan sommaren 2004 är:

Vägar ut ur missbruket – med Jan Blomqvist, forskningsledare vid FoU-enheten i Stockholm

Riskbedömning och bemötande av grupper som är psykiskt sjuka missbrukare och psykiskt sjuka lagöverträdare – med Marianne Kristiansson, chefsöverläkare på Rättsmedicinalverket.

Hur närpolisen arbetar med hemlösa – med Lars Lehman, polischef i Katarina närpolisområde.

Under senvåren 2005 anordnade förvaltningen ett tvådagarsseminarium på temat "Lite hot får man väl tåla..." för personal på såväl natt- som daghärbergen. Seminariet leddes av Lasse Björkdahl som har lång erfarenhet av hur man hanterar hot- och våldssituationer. Han arbetar på Hammarbo, ett behandlingshem inriktat på dubbeldiagnoser.

Utifrån att allt fler personal som arbetar med hemlösa möter invandrare och känner osäkerhet inför detta arbete, startade förvaltningen ytterligare en studiecirkel i ämnet under våren 2005.

Vid en konferens i Cork på Irland i maj 2005 med temat hemlöshet deltog socialborgarrådet samt samordnaren för hemlöshetsfrågor vid socialtjänstförvaltningen. Erfarenheter utbyttes mellan deltagande länder och många idéer lyftes fram. En särskild rapport kommer att skrivas om denna konferens.

Förvaltningen har också beviljats högst 750 tkr från kompetensfonden för att genomföra utbildning om dubbeldiagnoser för institutionspersonal. Utbildningen genomförs i samarbete med Beroendecentrum Stockholm. En blockutbildning för 30 personer genomfördes under hösten 2004 och en fortsättningsutbildning genomfördes under våren 2005. Under hösten 2005 kommer en utbildning i återfallsprevention att genomföras för 45 personer som arbetar på institutioner inom förvaltningen. För att den nya kunskapen ska kunna implementeras på ett bra sätt i verksamheterna har all institutionspersonal samt förestandare/chefer erbjudits att delta i ett antal halvdagsföreläsningar av mycket kvalificerade föreläsare inom olika ämnesområden som blockutbildningen har omfattat.

Grupper/nätverk

Här redovisas endast de grupper där någon slags förändring skett under året.

För att bättre samordna frågor kring boende och behandling för hemlösa och missbrukare har en ny gemensam styrgrupp bildats i december 2004 – Hembo. I styrgruppen ingår bland annat representanter från förvaltningsledningen. Hembos uppdrag är övergripande planering, samordning och uppföljning av hemlöshetsfrågor och dygnet runt boenden. Hembo ersätter de två tidigare grupperna som rörde hemlöshet respektive boende/behandling av missbrukare.

Den s k lokalgruppen har under året förstärkts med deltagare från FB Servicehus AB. Lokalgruppen består nu av representanter från socialtjänstförvaltningen, fastighets- och saluhallskontoret, Stiftelsen hotellhem och FB Servicehus AB. Gruppens uppdrag är att samverka för att kunna samordna nya eller förändrade behov av boenden och behandlingshem med lämpliga lokalobjekt.

Sedan hösten 2004 träffar förvaltningen regelbundet ett par medlemmar ur Hemlösas Förening för att gemensamt diskutera aktuella frågor. Vidare deltar Hemlösa Förening vid ett härbärgesmöte per termin. Härbärgesgruppen träffas i övrigt en gång i månaden och består av representanter från socialtjänstförvaltningen och de frivilligorganisationer och entreprenader som driver akutboenden i staden.

Uppdrag i verksamhetsplan för 2005

? *Ta fram boenden med enklare boendestöd för hemlösa*

Skeve hus

Arbetet med att utveckla Skeve hus, dvs. småhus med lägenheter på max 35 kvm, går vidare. Den mest aktuella målgruppen för detta boende är de lite udda hemlösa som inte fungerar i kollektiva boendelösningar eller i lägenhet. Denna grupp skulle kunna klara sig bättre i småhus och med ett enklare boendestöd. Under vintern 2004/2005 startade projekteringen av de första sju lägenheterna/husen, vilka kommer att byggas i söderort intill lågtröskelboendet Triaden. Förhoppningsvis är dessa klara för inflyttning vid årsskiftet 2005/2006.

Förvaltningen har även jobbat aktivt med ytterligare en plats i söderort intill Drevvikshemmet, men där har arbetet försenats på grund av ett markanvisningsärende. Förhoppningen är dock att även denna plats ska bli aktuell för cirka åtta lägenheter/hus, men det kommer troligen inte att bli klart förrän tidigast 2006.

Vidare undersöker förvaltningen andra platser för Skeve hus, platser som inte ligger intill en befintlig institution, utan mer avsides. Enligt denna modell skulle Skeve hus behöva byggas på 2-3 platser, och boendestödet skulle vara mobilt. En annan möjlighet skulle kunna vara att driva Skeve hus i någon del av Stiftelsen hotellhems genomgångsbostäder. Fördelen skulle i så fall vara att dessa lägenheter/hus redan finns, vilket underlättar genomförandet. Viktigt är också att finna alternativ som kan vara klara att tas i bruk inom en inte alltför lång framtid.

Servicehus

Förvaltningen söker också boendelösningar i befintliga servicehus. På flera håll i staden finns servicehus med outhyrda lägenheter. Detta boende berör i första hand de hemlösa som är lite äldre och som behöver ett enklare boendestöd för att kunna klara ett eget boende. Förhoppningen är att det under året ska starta ett pilotprojekt vid ett servicehus i söderort. Visar det sig sedan vara en lyckad lösning kan idén prövas även på andra servicehus där det är svårt att hyra ut lägenheter.

? *Pröva möjligheten för de hemlösa att själva delta i byggandet av bostäder genom självbyggeriprojekt*

Denna möjlighet har tagits upp till diskussion inom förvaltningen men någon lämplig lösning har ännu inte hittats. Till en liten del kan det bli aktuellt med Skevehus. Inom projektet Stockholmsmodellen både bor och arbetar de som är med i projektet. Här är en del boende med och renoverar sina egna lägenheter.

Nyligen har kontakt tagits med stiftelsen Bygg din framtid för att se om det finns möjligheter att byta erfarenheter och göra något gemensamt.

? *Utöka lågtröskelverksamheter och öppna dagverksamheter, gärna i samverkan med andra nämnder*

Utbyggnaden av boenden för hemlösa har de senaste åren skett inom i första hand kategorin lågtröskelboenden. Således är det de mer långsiktiga boendeformerna som byggts ut, inte akutboendena.

Ett av de senaste tillskotten är Råcksta, ett lågtröskelboende för de mer motive-rade hemlösa, de som vill gå vidare och klara sig mer själva. En viktig del i verksamheten är att de boende tränar sig i matlagning, städning, skötsel av personlig hygien m.m. Efter tiden på Råcksta är det tänkt att de ska kunna flytta till en tränings- eller försökslägenhet. Verksamheten på Råcksta startade i december 2004 och har visat sig fungera bra och därmed har också efterfrågan på Råcksta varit stor. Ytterligare en våning, cirka 30 lägenheter kommer att öppnas på Råcksta stödboende under hösten 2005.

Under 2006 kommer ytterligare två plan i Råcksta att byggas om till hotell-hem/träningslägenheter, ett tillskott som kommer att ge de boende på Råcksta stödboende med flera hemlösa en möjlighet att flytta vidare i den s k boende-trappan.

Från och med 1 januari 2006 tar staden över akutboendet på Maria Prästgårdsgata, där Karisma idag driver sitt akutboende. Karisma har idag också akutplatser i Margretelund. Om staden har behov av platserna på Margretelund framöver är oklart. Denna fråga ska utredas under hösten. Samarbetet med Stiftelsen Karisma Care avbryts därmed vid årsskiftet 2005/2006. I lokalerna på Maria Prästgårdsgata kommer staden att driva både akutboende och dagverksamhet för hemlösa. Inriktningen på verksamheten bör vara densamma som på Pla-

neringshemmet Hammarbybacken och Hvilan. Det innebär att akut logi erbjuds och att ett aktivt planerings- och länkningsarbete bedrivs påföljande morgon så att de hemlösa som söker logi kan länkas till stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa (sdf/Efh) för mer långsiktiga insatser.

Verksamheten föreslås erbjuda nattlogi och under dagtid en öppen verksamhet. Dagverksamheten – Medborgarkontoret - bör, för att vara ett komplement till de öppna dagverksamheter som redan finns i City, erbjuda hemlösa information, rådgivning och samtal med socialsekreterare utan tidsbeställning. Syftet med verksamheten är att utöka resurserna för hemlösa och göra dem mer lättillgängliga samt att samordna arbetet med härbärgespersonal och handläggare på sdf/Efh för att hjälpa hemlösa som söker logi på härbärgen till mer långsiktiga insatser och boende. Handläggare på sdf/Efh ska också kunna använda lokalen under dagtid för möten med klienter, nätverksträffar etc. TÖG-projektet (se sid 8) kan förlägga viss del av verksamheten i dessa lokaler för att bl.a. följa upp de som sökt logi genom direktintag till akutboendet.

I och med att Norrtulls planeringshem flyttar till Råcksta under sommaren 2005, frigörs en paviljong som Norrtull för närvarande hyr av Flexator. Denna paviljong kommer efter sommaren att flyttas till Hamnvikshemmet (HVB Vuxna), som då kan utöka med cirka 15 platser för hemlösa män med lättare omvårdnadsbehov. Efter en del ombyggnationer planeras de tillkommande platserna att tas i bruk under oktober/november.

Från vintern 2005 övergick Basboendet på Kungsholmen helt till staden. Det har tidigare varit ett projekt i samarbete med Stadsmissionen. Verksamheten riktar sig till den grupp hemlösa som för närvarande är uteliggare eller bor på härbärgen. Basboendet kommer innan året är slut att utökas med 3 platser.

? *Tillsammans med Stockholms stads Bostadsförmedling öka antalet försöks- och träningslägenheter*

För 2005 är målet för Enheten för hemlösa (Efh) 30 tränings- och försökslägenheter (jämför målet för staden som är 300). Utvecklingen de senaste åren har varit positiv till följd av att situationen på bostadsmarknaden lättat. Antalet tränings- och försökslägenheter har nästan fördubblats för Efh på ett par år. Vidare har fördelningen mellan de olika lägenhetsalternativen förändrats så att det blivit bättre tillgång på träningslägenheter, idag är andelen cirka 25 procent träningslägenheter hos Efh.

I stort sett alla lägenheter är ettor och tvåor, och ligger alltid i förorter. Lägenheterna kommer idag även från privata hyresvärdar. Enhetens behov av tränings- och försökslägenheter täcks idag av utbudet. Denna förbättring har också lett till att kötiden kortats ned ordentligt. Samarbetet med Stockholms stads bostadsförmedling fungerar utmärkt.

Resultatet av boendet i lägenheterna är gott. Ytterst få får återfall. Tiden för boendet i en försökslägenhet är 1 ½ år. För träningslägenheter sker boendet

över en längre tid. Handläggaren på EfH och den boende arbetar gemensamt på att finna långsiktiga hållbara lösningar. Få boende vill påskynda processen. Även resultatet för boende som genomgår behandling i form av metadon och subutex fungerar bra.

Andra uppdrag

? *Boendetrappan.*

Boendetrappan är en kartläggning och en analys av stadens boenden och behandlingshem för vuxna i socialtjänstnämndens regi. Ärendet tas upp för behandling i socialtjänstnämnden efter sommaren.

Kartläggningen omfattar

- de boenden som drivs av socialtjänstnämnden i egen regi
- Stiftelsen Hotellhems boenden på hotellhem
- boenden som drivs på entreprenad av socialtjänstnämnden samt
- boenden som drivs av frivilligorganisationer med ekonomiskt bidrag från staden

Förutom en förteckning av ovanstående boenden analyseras utbudet utifrån olika perspektiv, till exempel vårddygnskostnaden och dess påverkan på efterfrågan, de s k långliggarna på akutboendena och vad som kan göras för att minska denna grupp hemlösa. Det första exemplet kommer att utredas separat genom att en översyn ska göras av avgifterna vid akut- och korttidsboendena.

Förhoppningen är att denna kartläggning ska ge både nämnden och förvaltningen ett grundläggande material för vidare analys och därmed underlag för beslut om bland annat den fortsatta utbyggnaden.

? *Flexibel fältförlagd biståndsbedömning – TÖG-projektet*

Det finns en grupp klienter som bor långa tider på akutboenden. Förvaltningen har beviljats medel från kompetensfonden till ett utökat projekt med flexibel fältförlagd biståndsbedömning på härbärgen i samarbete med Farsta sdf, Maria Gamla Stan sdf, Vällingby-Hässelby sdf, Liljeholmen sdf och Enheten för hemlösa. TÖG-projektet innebär att biståndsbedömning och länkning till handläggare på aktuell förvaltning ska göras på alla härbärgen som tar emot på direktintag.

Syftet med biståndsbedömningen är att långsiktigare boendelösningar ska komma till stånd i samarbete med aktuell förvaltning. Klienten ska utifrån individuella behov "matchas" till rätt vård-/boendeform och lämplig institution för att undvika långa boendetider på akutboenden. Ett annat syfte är att arbetsmetoder och samarbetsformer ska utvecklas mellan Socialtjänst- förvaltningens olika enheter (EfH, Socialjouren och Uppsökarenheten för Vuxna), stadsdelsförvaltningar och härbärgen för att förbättra omhändertagandet av hemlösa som söker akut logi på härbärgen och inte har kontakt med eller har bristfällig kontakt med socialtjänsten.

? **Metodutveckling vid arbete med hemlösa i husvagn**

Under lång tid har en del hemlösa själva löst sin bostadssituation genom att bo i husvagn på olika håll i staden. Uppställningarna är och har varit olagliga, mycket skräp har samlats och omkringboende har klagat på situationen. Staden har därmed vid flera tillfällen avhyst de husvagnsboende. Trots många försök att ge dessa personer stöd i olika former har staden inte lyckats erbjuda dem alternativ som accepterats av individerna själva. De flesta har helst av allt velat bli lämnade i fred.

Socialtjänstförvaltningen fick därför i uppdrag av socialborgarrådet att tillsammans med berörda stadsdelsförvaltningar finna en bättre lösning för de husvagnsboende. Lösningen blev att det totalt personer som illegalt placerat sina husvagnar vid Hökarängsbadet fick ett erbjudande om en plats där de fick vara under en tid. Socialtjänstförvaltningen iordningställde en del av Skrubbatrangeln enligt de boendes önskemål med bajamajor, containrar och el. På så sätt skapades möjligheten att gemensamt med de boende finna bättre och långsiktigare boendelösningar. Detta hade som sagt inte varit möjligt tidigare. Socialtjänstförvaltningen har i detta arbete haft ett nära samarbete med Gatu- och fastighetskontoret. Husvagnsboendet startade i februari 2005 och har fått en frist fram till och med augusti i år.

Projektets huvudsyfte är att aktivt arbeta tillsammans med de totalt personer som bor i husvagnarna på den anvisade platsen. Detta gemensamma arbete har som mål att finna andra bättre och mer långsiktiga boendelösningar än husvagnboende illegalt. I projektet arbetar en uppsökare aktivt med detta motivationsarbete. Arbetet på platsen har utvecklats bra och i dagsläget har de flesta fått igång en kontakt med en handläggare på "sin" stadsdelsförvaltning eller enheten för hemlösa. För en månad sedan hade endast ett fåtal en sådan kontakt. Det har på kort tid blivit möjligt att bredda motivationsarbetet och samarbetet kring andra bättre boendelösningar. Det är viktigt att detta arbete får ta sin tid och inte avbrytes för tidigt.

Under maj månad startade ett likande projekt i Snösätra (inom Vantörs stadsdelsförvaltning). Under hösten kommer båda projekten, Skrubbatrangeln och Snösätra, att utvärderas.

? **Vård- och boendeguiden (VOB)**

VOB står för Vård Och Boenden och guiden är en webbaserad databas med sökfunktioner för de olika boenden med eller utan vård som staden driver eller

de med vilka staden har ramavtal eller de som drivs av frivilligorganisationer som staden stödjer. Databasen beskriver verksamheter som riktar sig till vuxna stockholmare med missbruksproblem samt utsatta kvinnor. Målgruppen är tjänstemän

och förtroendevalda samt allmänheten. Totalt rör det sig om drygt 100 ställen från akutboenden till behandlingshem. Webbguiden kompletteras med personlig vägledning per telefon alla vardagar. På av problem utanför

stadens

direkta påverkansmöjligheter har lanseringen fördröjts, men guiden beräknas vara igång innan sommaren.

Andra behov och förändringar som uppmärksammas under året

? *Ökad beläggning på kvinnohärbergena*

Beläggningen av kvinnoplatserna på akut- och korttidsboendena har under de senaste åren växlat mellan 75 och 80 %. Utvecklingen under 2005 har hittills legat på en beläggning mellan 77 och 100 %. Under en treveckorsperiod i slutet av mars var beläggningen så hög att fyra tillfälliga platser på Boställets akutboende för kvinnor fick ordnas, detta för att klara tak-över-huvudet-garantin. Situationen är sedan början av april stabil igen, men beläggningen är fortsatt högre än innan.

De akut- och korttidsboenden som finns för kvinnor är:

Stadsmissionens akutboendet för kvinnor	10 platser
Planeringshemmet Hammarbybacken AB, entreprenad	6 platser
Hvilan, akut- och korttidsboende	18 platser

Det är svårt att finna en tydlig förklaring till uppgången, då orsakerna säkert är många. I samband med den mer akuta uppgången kallade förvaltningen till ett möte med ansvariga vid akutboendena, personal på kvinnoteamet på Enheten för hemlösa och representanter från stödboendet Västan. Vid detta möte resonerade man kring olika förklaringar:

- Vintern har varit utdragen och kall, många av kvinnorna har själva uttryckt att de inte orkade bo ute längre.
- Många vräkningar.
- Många kvinnor med multiproblematik, både missbruk och psykiska problem. En del kvinnor har så stora problem och stör så mycket att de inte kan bo med andra på exempelvis Hvilan och Västan. Samarbetet mellan staden och landstinget behöver bli bättre för att hjälpa dessa kvinnor.
- Brist på dygnetruntplatser för kvinnor där de får bo kvar trots återfall.
- Kvinnor klarar inte "trappstegsboende" utan behöver kunna bo på ett ställe, medan stöd och behandling förändras efter behoven.

Vid mötet bestämdes att fortsätta träffas regelbundet för att följa utvecklingen och gemensamt diskutera förbättringar.

I och med att Stadsmissionens akutboende för kvinnor flyttade från Kungsholmen till Bostället på Södermalm under februari i våras ökade öppettiderna på morgonen, till stor fördel för kvinnorna. Dessutom har tre platser gjorts om till dygnetruntplatser, vilket gör att personalen på Bostället bättre kan följa upp och arbeta med långsiktigare boendelösningar för dessa kvinnor.

? *Fler dygnetruntplatser på akutboenden*

I och med TÖG-projektet har klara förbättringar skett i att länka hemlösa från akutboenden till "sina" stadsdelar alternativt Enheten för hemlösa. En annan möjlighet är att göra fler platser på akutboendena till dygnetruntplatser. På så

sätt ökar också chanserna till ett mer aktivt arbete med de hemlösa för att finna mer hållbara boendelösningar. Av totalt 192 platser på akutboenden är cirka 70 dygnetruntplatser. Inom frivilligorganisationerna diskuteras för närvarande förändringar i riktning mot fler dygnetruntplatser.

? **Kö till Gamlebo**

Gamlebo är ett boende för hemlösa missbrukare över 65 år. Av de 29 boende är 17 från Enheten för hemlösa, 11 från olika stadsdelsförvaltningar samt en från Tyresö. Trots ett hårt tryck från kranskommunerna, är det köande från Stockholms stad som har förtur. Den interna kön till Gamlebo är idag 5-6 personer. I och med att boendet är permanent tar det oftast lång tid innan de köande får plats. Enligt chefen på Gamlebo skulle det inte vara något problem att fylla ytterligare ett boende liknande Gamlebo. Denne har också uppmärksammat en yngre grupp, 45-65 år, blandmissbrukare, med både psykiska och somatiska problem, som har stort behov av boende och vård. En idé kan vara att ett nytt permanent boende dels skulle kunna innehålla en boendedel för äldre missbrukare + 65 år (som Gamlebo), dels en boendedel för den yngre gruppen blandmissbrukare. De två grupperna går dock inte att ha i samma boendedel.

Det fortsatta arbetet

Enligt vad som framkommer i lägesrapporten händer det mycket inom det stora arbetsfält som rör hemlösa människor. Frågan berör många; de hemlösa själva, stadsdelsförvaltningarna, Socialtjänstförvaltningen, förtroendevalda, frivilligorganisationer, entreprenadföretag, andra förvaltningar, allmänhet m.fl.

När kartläggningen "Boendetrappan" blir klar under sommaren kommer förvaltningen att ha ett bra underlag över nulägesituationen. Utifrån detta är möjligheten större att effektivare arbeta vidare för att minska hemlösheten i staden.

En viktig kunskap i detta sammanhang är att få kännedom om hur det har gått för hemlösa som gått vidare i olika boenden. För närvarande pågår en undersökning på Enheten för hemlösa där frågor på detta tema ställs till ett stort antal hemlösa personer. Denna undersökning kommer att bli klar under hösten 2005.

Idag erbjuds fler och fler hemlösa olika boenden. För de som är motiverade att gå vidare finns idag mycket att välja på. Situationen på akutboendena med hög beläggning har dock hittills visat sig kvarstå. Chefer och föreståndare på akutboendena berättar att de som blir kvar på dessa boenden är de med mycket svår problematik.

Under sommaren/hösten 2005 kommer förvaltningens arbete att inriktas på:

- Ett nytt Gamlebo, dvs. ett permanent boende för äldre hemlösa, möjligen också för en yngre grupp blandmissbrukare med likande vårdbehov. Medel för detta är medräknat i budgetunderlaget för budget 2006 med inriktning för 2007 och 2008.
- Skeve hus. Förvaltningen har i uppdrag att ta fram lägenheter/hus enligt denna modell. Framtagningen av mark går dock trögt och behöver påskyn-

das för att få till stånd fler Skeve hus inom rimlig tid. Medel för detta är medräknat i budgetunderlaget för budget 2006 med inriktning för 2007 och 2008.

- Undersöka behovet av ett nytt boende för kvinnor.
- Minska antalet härbärgesplatser. Detta borde vara möjligt med tanke på följande förbättringar: fler lågtröskelboenden, TÖG-projektet som ska leda hemlösa vidare till ett värdigare boende, ny öppen dagverksamhet på Maria Prästgårdsgata som ska förbättra för hemlösa att få stöd och hjälp osv.
- Utökat samarbete med landstinget kring framförallt dubbeldiagnoser, både missbruksproblem och psykiska problem.
- En närmare analys av de hemlösa i staden - vilka nya som tillkommer och varför samt vilka som lämnar sin tidigare situation som hemlös och varför det lyckats.